

Българската Конституция започва с думите: “България е република с парламентарно управление” (чл. 1, ал. 1).

Ролята на парламента се свежда до подотчетно на обществото управление. Наред с това, че легитимира режима, основната му функция е законодателната.

Безличните дебати в парламентарната зала, решаването на въпросите в комисиите, предшествани от тайни съвещания на лидери, които предрешават законодателната дейност, създават широкото убеждение, че парламентът е фасада, зад която се крие господството на партиите и техните икономически интереси. При такова неадекватно функциониране на политическата система в държавите с разделение на властите расте стремежът на правителствата да заменят закона с административни актове (в случая с министерско постановление). За това в днешно време, когато законодателната и представителната роля на парламента намалява пред очите на всички, все повече и повече се настоява за съдржане и контрол по отношение на изпълнителната власт.

На закона за годишния бюджет Конституцията отделя особено място и това не е случайно. На парламента наред с общото му правомощие да приема, изменя и допълва законите, посочено в т. 1 на чл. 84, в т. 2 на същата разпоредба, наново е отделено специално място - да приема държавния бюджет за текущата година и отчета за изпълнението му.

В парламента болшинството от народните представители принадлежат на управляващата партия или коалиция. Той е проводник на партийната дисциплина, тъй като главната му задача е да поддържа правителството. Трудно е при такава ситуация което и да е начинание на правителството да претърпи неудача, когато предприема законодателна инициатива. В такъв парламент критическата работа на опозицията е безсилна.

Защо въпреки това е била необходима разпоредбата на чл. 18 ЗДБ за 2009 г., която да предвижда Министерският съвет сам да върши промени в закона за годишния бюджет? Просто за да се избегне гласността и публичността. При постановяването на министерско постановление дебатът не може да бъде чул. За това няма желание, защото да се актуализира бюджетът от парламента значи косвено да се отправи упрек към МС, който единствено може да внесе проект за приемането му и който е действал неадекватно при съставянето му и прилагането му. Друго ще е положението, при което парламентът трябва да публикува закон, с който да променя рамката на бюджета.

Наистина в кризисна ситуация се налага да има възможност за специално реагиране, но само ако има произтичащо от Конституцията право на указаното законодателство, което в нашия основен закон липсва.

Не трябва да се забравя, че хипотезата на чл. 18 ЗБ за 2009 г. съдържа понятия с отворен строеж - “предпоставки, водещи до съществено забавяне темповете на икономиката”, “значително отклонение на дефицита неизпълнение на приходите”. Така че разпоредбата не само не определя рамките на правомощията на Министерския съвет, който по Конституция има само законодателна инициатива, а му дава възможност, как да актуализира бюджета, т.е. да промени приет вече закон. Това обстоятелство неминуемо ще има за последица промяната на бюджетната квалификация: кой ще бъде ошетен или кой да бъде поощрен, кога да стане това - преди или след изборите, и т.н. Получава се ситуация, която не може да бъде търпяна от гледище на конституционализма - изпълнителната власт да действа по свое собствено усмотрение, като се позовава на даденото ѝ правомощие. Отговорност няма да носи и законодателят - той ще се позовава на факта, че е дал на изпълнителната власт конституционно правомощие да променя бюджета.

В заключение: настоящето решение не само е несмислено, но и опасно - не представлява нищо друго освен непопълнена полица, която не само днешното, но и всяко следващо правителство да може до попълва безпрепятствено по своя преценка.

Председател: **Р. Янков**